EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 03 13
COM(2020) 114 final

2020/0044 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Nuo pirmųjų užsikrėtimo COVID-19 atvejų ES nenuilstamai dirbo, kad padėtų valstybėms narėms ir jų piliečiams įveikti krizę.

Aktyvuotas Komisijos krizių koordinavimo mechanizmas ARGUS, o Krizių koordinavimo komitetas reguliariai susitinka, kad suderintų visų susijusių Komisijos ir ES agentūrų departamentų ir tarnybų veiksmus. Komisija taip pat įsteigė politinio lygmens koordinavimo grupę, kurią sudaro penki Komisijos nariai, atsakingi už labiausiai paveiktas politikos sritis.

Po 2020 m. kovo 10 d. ES vadovų surengtos vaizdo konferencijos dėl atsako į COVID-19 protrūkį Komisija toliau stiprins savo atsaką į koronaviruso (COVID-19) protrūkį visose srityse ir koordinuos valstybių narių veiksmus. Koronaviruso sukelta krizė turi labai svarbų žmogiškąjį aspektą ir gali turėti didelį ekonominį poveikį. Todėl labai svarbu, kad ES ir jos valstybės narės imtųsi ryžtingų bendrų veiksmų, siekdamos sustabdyti viruso plitimą, padėti sergantiesiems ir kovoti su ekonominėmis pasekmėmis.

Prie šio bendro koordinuoto atsako gali labai prisidėti ES solidarumo fondas – parodyti ES solidarumą su nepaprastojoje padėtyje atsidūrusiomis valstybėmis narėmis.

Šiuo metu turimomis priemonėmis neįmanoma ES lygmeniu tinkamai reaguoti į didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas, kaip antai COVID-19.

Todėl šio reglamento tikslas – išplėsti ES solidarumo fondo taikymo sritį įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžiant konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

Europos Sąjungos solidarumo fondas įsteigtas 2002 m. siekiant padėti ES valstybėms narėms ir narystės siekiančioms šalims ištikus gamtos reiškinių, pavyzdžiui, potvynių, audrų, žemės drebėjimo, ugnikalnių išsiveržimo, miškų gaisrų ar sausrų, sukeltoms didelėms nelaimėms. Fondo lėšas galima mobilizuoti gavus nukentėjusios šalies prašymą, jei dėl nelaimės masto yra pagrįsta imtis Europos lygmens veiksmų. Šis fondas – tai praktinė tikro ES solidarumo išraiška, nes valstybės narės susitaria paremti viena kitą skiriant papildomų finansinių išteklių iš ES biudžeto. Tačiau dabartinis Europos Sąjungos solidarumo fondas taikomas tik fizinę žalą darančioms stichinėms nelaimėms, pavyzdžiui, potvyniams, audroms, žemės drebėjimams ir pan. Iš Fondo reikalavimus atitinkančioms valstybėms gali būti skiriama iki 500 mln. EUR 2011 m. kainomis finansinė parama per metus.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šiuo pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002), kad jis būtų taikomas didelio masto ekstremaliosioms visuomenės sveikatos situacijoms.

Pagrindiniai turinio elementai ir skirtumai yra šie:

geografinė taikymo sritis lieka nepakitusi – ji apima tik valstybes nares ir dėl narystės ES besiderančias šalis. Tačiau teminė taikymo sritis išplečiama, kad apimtų didelio masto krizes, kylančias dėl grėsmių visuomenės sveikatai.

Avansai nustatyti 2014 m. persvarsčius Europos Sąjungos solidarumo fondo reglamentą ir pradėti taikyti nuo 2015 m. Jie buvo nustatyti iš esmės todėl, kad Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo ir visos paramos išmokėjimo procedūra yra pernelyg ilga

(paprastai iki vienų metų), o kilus didelei krizei reikia greičiau reaguoti. Taip pat buvo manoma, kad tai, jog paramos reikia ilgai laukti, kenkia ES įvaizdžiui.

Nustatyta avansų riba – 10 proc. numatomo Europos Sąjungos solidarumo fondo įnašo, bet ne daugiau kaip 30 mln. EUR. Paaiškėjo, kad ši riba nebuvo pakankama. Mažesnių nelaimių atveju, kai Europos Sąjungos solidarumo fondo įnašas siekia kelis milijonus eurų, avansas paprastai yra ne didesnis nei keli šimtai tūkstančių eurų ir vargiai ką nors keičia. Labai didelių nelaimių atveju, tokių kaip žemės drebėjimas Abrucuose, kuris padarė 22 mlrd. EUR žalos, o Europos Sąjungos solidarumo fondo įnašas siekė 1,2 mlrd. EUR, 30 mln. EUR neviršijanti avanso suma yra visiškai neadekvati. Abiem atvejais avansas yra neproporcingas jo poveikiui vietoje. Naujausias Europos Sąjungos solidarumo fondo *ex post* vertinimas (2002–2017 m.) patvirtina šią analizę.

Todėl Komisija siūlo padidinti avansų ribą visoms atskirų nelaimių kategorijoms iki 25 proc. numatomo Europos Sąjungos solidarumo fondo įnašo, neviršijant 100 mln. EUR.

Komisija taip pat siūlo padidinti bendrą asignavimų Europos Sąjungos solidarumo fondo avansams sumą metiniame biudžete nuo 50 mln. EUR iki 100 mln. EUR.

Pagal dabartinę tvarką Fondo lėšas galima mobilizuoti tik jeigu reikalavimus atitinkanti valstybė pateikia prašymą. Komisijai atlikus vertinimą ir biudžeto valdymo institucijai pateikus pasiūlymą dėl skirtinos finansinės paramos sumos, pastaroji patvirtina atitinkamą papildomą biudžetą. Tada Komisija priima įgyvendinimo sprendimą, pagal kurį išmokamas Europos Sąjungos solidarumo fondo įnašas.

Reikalavimus atitinkantys veiksmai vis dar yra tik viešieji neatidėliotinos pagalbos veiksmai. Jų apimtis išplečiama ir įtraukiama pagalba, įskaitant medicininę, gyventojams sveikatos krizių atveju taip pat priemonės, kuriomis siekiama sustabdyti tolesnį infekcinės ligos plitimą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas yra priemonių, skirtų reaguoti į dabartinę COVID-19 pandemiją, dalis. Jis grindžiama esama politikos priemone. Juo išplečiama dabartinio Europos Sąjungos solidarumo fondo taikymo sritis ir taip užpildoma dabartinių teisės aktų spraga bei sudaromos sąlygos imtis visapusiškų Sąjungos veiksmų reaguojant į didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos kryptimis, visų pirma, sanglaudos politika, užtikrinamas įvairiomis teisės aktų nuostatomis, pagal kurias, be kita ko, nėra galimybių taikyti dvigubą finansavimą ir reikalaujama laikytis viešųjų pirkimų taisyklių bei patikimo finansų valdymo principo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Kadangi šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamas galiojantis reglamentas, jis grindžiamas nuostatomis, kurios yra Reglamento (EB) Nr. 2012/2002 teisinis pagrindas, t. y. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 175 straipsniu ir SESV 212 straipsniu, kiek tai susiję su šiuo metu dėl narystės ES besiderančiomis šalimis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymu siekiama išplėsti Europos Sąjungos solidarumo fondo taikymo sritį ir taip išreikšti Europos solidarumą su valstybėmis narėmis teikiant paramą iš Fondo, siekiant paremti nukentėjusius gyventojus, padėti nukentėjusiems regionams greitai grįžti į įprastą gyvenimą ir sustabdyti infekcinių ligų plitimą.

Europos Sąjungos solidarumo fondas grindžiamas subsidiarumo principu. Tai reiškia, kad ES turėtų imtis veiksmų tik tais atvejais, kai laikoma, jog valstybė narė viena negali įveikti krizės ir jai reikia pagalbos. Teisėkūros institucijos mano, kad stichinių nelaimių atveju tokia padėtis susidaro tada, kai bendra tiesioginė žala viršija tam tikrą ribą. Į tolesnę ekonominę žalą neatsižvelgiama, nes manoma, kad pernelyg sudėtinga greitai, patikimai ir palyginamai ją nustatyti. Todėl stichinių nelaimių atveju nustatyta riba yra tiesioginės žalos, viršijančios 0,6 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP), dydis arba 3 mlrd. EUR (2011 m. kainomis), atsižvelgiant į tai, kuri suma mažesnė. Šis dvigubas kriterijus pasirinktas todėl, kad viena fiksuota suma neatspindėtų valstybių narių didelių ekonominės galios skirtumų (taigi ir biudžeto atsako pajėgumų), dėl to atsirastų daug neteisybės ir valstybėms narėms būtų taikomos nevienodos sąlygos. Taikant vien tik procentinį dydį, mažesnėms valstybėms narėms tektų itin mažos sumos arba didžiausios ekonomikos šalims būtų nustatytos nepasiekiamai didelės ribos.

Didelio masto ekstremaliųjų sveikatos situacijų atveju beveik neįmanoma įvertinti tiesioginės žalos. Todėl neįmanoma taikyti tokio paties požiūrio kaip stichinių nelaimių atveju. Vietoj to Komisija siūlo atsižvelgti į finansinę naštą valstybių narių biudžetams, kylančią norint patenkinti papildomus poreikius. Tai iš esmės atitinka valstybei tenkančios reikalavimus atitinkančios tiesioginės žalos dalį (pavyzdžiui, viešosios infrastruktūros atkūrimo sąnaudos, pagalba gyventojams, gelbėjimo paslaugos ir kt.) stichinių nelaimių atveju. Ši valstybei tenkanti reikalavimus atitinkanti bendros žalos dalis labai skiriasi priklausomai nuo nelaimės ir nukentėjusios šalies. Vidutiniškai ji sudaro apie 50 proc. visos žalos.

Todėl Komisija siūlo išlaikyti principus, kuriais remiantis galima naudotis Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšomis. Atitinkamai, minimalus viešųjų išlaidų, susijusių su našta viešiesiems finansams, kurią patiria reikalavimus atitinkanti valstybė taikydama skubaus reagavimo priemones, lygis yra 0,3 proc. BNP arba 1,5 mlrd. EUR 2011 m. kainomis (atsižvelgiant į tai, kuri suma mažesnė), t. y. pusė stichinėms nelaimėms taikomos sumos.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina jau nustatytiems dabartinės priemonės tikslams pasiekti.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma iš dalies pakeisti esamą Reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, kad rengiant ir vertinant pagalbos prašymus ir įgyvendinant paramą bei už ją atsiskaitant būtų taikomos nustatytos procedūros ir praktika.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Atlikus 2002–2017 m. *ex post* vertinimą padaryta išvada, kad Fondas yra vertinga ES intervencinių veiksmų priemonė nelaimių atvejais, teikianti ES lygmens papildomą naudą reaguojant į nelaimes valstybėse narėse ir narystės siekiančiose šalyse. Vertinime taip pat raginama toliau svarstyti politikos priemones, kuriomis būtų padidintos Fondo galimybės skirti paramą.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad teisės aktų leidėjai spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **• Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas dera su galiojančiomis Solidarumo fondo nuostatomis, nes pagal jį valstybių narių arba šalių kandidačių prašymu skiriama skubi finansinė parama.

Todėl Komisija siūlo padidinti avansų ribą visoms atskirų nelaimių kategorijoms iki 25 proc. numatomo Europos Sąjungos solidarumo fondo įnašo, neviršijant 100 mln. EUR.

Komisija taip pat siūlo padidinti bendrą asignavimų Europos Sąjungos solidarumo fondo avansams sumą metiniame biudžete nuo 50 mln. EUR iki 100 mln. EUR. Siekdama užtikrinti, kad prireikus ištekliais būtų galima reikiamu laiku pasinaudoti, Komisija pasiūlys į 2020 m. biudžetą įtraukti papildomą 50 mln. EUR neviršijančią asignavimų sumą.

Fondui numatytas finansinis paketas, kurį sudaro metinė 500 mln. EUR suma (2011 m. kainomis), taip pat atitinka galiojančias Solidarumo fondui taikomas nuostatas. Kiekvienu atveju paramos suma, kuri laikoma būtina, mobilizuojama patvirtinant taisomąjį biudžetą. Kaip ir dabar, kiekvienų metų spalio 1 d. Fonde turi būti likęs bent ketvirtadalis šios metinės sumos, kad būtų galima patenkinti iki metų pabaigos atsirandančius poreikius.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Turi būti užtikrintas kuo didesnis skaidrumas ir tinkama ES finansinių išteklių naudojimo stebėsena. Valstybių narių ir Komisijos ataskaitų teikimo įsipareigojimai bus taikomi pagal Reglamento (EB) Nr. 2012/2002 nuostatas.

2020/0044 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 175 straipsnio trečią pastraipą ir 212 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Sąjungos solidarumo fondas (toliau – Fondas) įsteigtas Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2002[3]. Fondas įsteigtas kaip konkreti Europos solidarumo nelaimės atveju išraiška siekiant teikti finansinę paramą valstybėms narėms po didelių nelaimių;

(2) susidarius didelio masto ekstremaliosioms visuomenės sveikatos situacijoms, Sąjunga turėtų parodyti solidarumą su valstybėmis narėmis ir paveiktais gyventojais ir teikti finansinę paramą, kad paremtų nukentėjusius gyventojus, padėtų nukentėjusiems regionams greitai grįžti į įprastą gyvenimą ir sustabdytų infekcinių ligų plitimą;

(3) didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų atveju Sąjunga taip pat turėtų parodyti solidarumą su šalimis, kurios derasi dėl stojimo į Europos Sąjungą;

(4) ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija, ypač oficialiai paskelbta viruso pandemija, gali sukelti didelę krizę. Fondas suteikia Sąjungai galimybę padėti sutelkti pagalbos tarnybas, siekiant patenkinti neatidėliotinus žmonių poreikius ir padėti trumpuoju laikotarpiu atkurti pažeistą pagrindinę infrastruktūrą, kad nelaimės ištiktuose regionuose vėl būtų galima vykdyti ekonominę veiklą. Tačiau šiuo metu Fondas skirtas tik stichinėms nelaimėms, dėl kurių patiriama fizinė žala, ir nėra taikomas biologinių rizikos veiksnių sukeltoms didelėms nelaimėms. Reikėtų numatyti, kad Sąjunga galėtų imtis veiksmų didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų atveju;

(5) veiksmu, kurio ketinama imtis, siekiama padėti nukentėjusioms valstybėms, kai krizinių situacijų žala tokia didelė, kad valstybė pati negali su ja susitvarkyti. Kadangi šio tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti ir dėl veiksmų masto ir poveikio to

[1] OL C , , p. .
[2] OL C , , p. .
[3] OL L 311, 2002 11 14, p. 3

tikslo gali būti geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(6) laikantis subsidiarumo principo, veiksmai pagal šį reglamentą turėtų apsiriboti didelio masto ekstremaliosiomis visuomenės sveikatos situacijomis. Jos turėtų būti apibrėžtos atsižvelgiant į joms įveikti reikalingas viešąsias išlaidas;

(7) Sąjungos parama turėtų papildyti nukentėjusių valstybių pastangas ir turėtų būti naudojama padengti daliai viešųjų išlaidų, skirtų būtiniems skubiems veiksmams vykdyti reaguojant į ekstremaliąją situaciją;

(8) laikantis subsidiarumo principo, Sąjungos parama turėtų būti teikiama tik gavus nukentėjusios valstybės prašymą. Komisija turėtų užtikrinti, kad valstybių pateikti prašymai būtų nagrinėjami vienodomis sąlygomis;

(9) Komisija turėtų galėti greitai priimti sprendimą skirti konkrečius finansinius išteklius ir juos kuo greičiau mobilizuoti. Todėl esamos nuostatos dėl avansų turėtų būti sustiprintos padidinant jų sumas;

(10) šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

(11) todėl Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002 iš dalies keičiamas taip:

1. 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„2 straipsnis

1. Valstybės narės arba valstybės, dalyvaujančios stojimo derybose su Sąjunga (toliau – reikalavimus atitinkanti valstybė), prašymu parama iš Fondo gali būti teikiama tada, kai dėl tos reikalavimus atitinkančios valstybės teritorijoje įvykusios didelės arba regioninės stichinės nelaimės arba didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos viename ar daugiau tos reikalavimus atitinkančios valstybės regionų itin nukenčia gyvenimo sąlygos, žmonių sveikata, gamtinė aplinka ar ekonomika.

   Dėl tiesioginių stichinės nelaimės pasekmių padaryta tiesioginė žala laikoma tos stichinės nelaimės padarytos žalos dalimi.

2. Šiame reglamente didelė stichinė nelaimė – stichinė nelaimė, kurios tiesioginė žala reikalavimus atitinkančioje valstybėje vertinama daugiau nei 3 000 000 000 EUR 2011 m. kainomis arba daugiau nei 0,6 proc. jos BNP.

3. Šiame reglamente didelio masto ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija – reikalavimus atitinkančioje valstybėje kilęs didelis biologinės kilmės pavojus sveikatai ar gyvybei, kuris daro tokį didelį neigiamą poveikį žmonių sveikatai, kad reikia imtis ryžtingų veiksmų jo tolesniam plitimui sustabdyti ir dėl to reikalavimus atitinkanti valstybė turi skirti daugiau nei 1 500 000 000 EUR 2011 m. kainomis arba daugiau nei 0,3 proc. savo BNP viešųjų lėšų reagavimo į ekstremaliąją situaciją priemonėms.

4. Šiame reglamente regioninė stichinė nelaimė – tai stichinė nelaimė, kurios tiesioginė žala reikalavimus atitinkančios valstybės NUTS 2 lygmens regione viršija 1,5 proc. to regiono bendrojo vidaus produkto (BVP). Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, kai konkretus regionas, kuriame įvyko stichinė nelaimė, yra atokiausias regionas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį, regionine stichine nelaime laikoma bet kuri stichinė nelaimė, kurios tiesioginė žala viršija 1 proc. to regiono BVP. Jei stichinė nelaimė susijusi su keliais NUTS 2 lygmens regionais, ribinė vertė taikoma tų regionų BVP svertiniam vidurkiui, apskaičiavus pagal visos žalos dalį kiekviename regione.

5. Parama iš Fondo taip pat gali būti teikiama reikalavimus atitinkančioje valstybėje ištikusios bet kurios stichinės nelaimės atveju, jei ta nelaimė taip pat yra didelė stichinė nelaimė, ištikusi kaimyninėje reikalavimus atitinkančioje valstybėje.

6. Šiame straipsnyje naudojami Eurostato pateikti suderinti statistiniai duomenys.“

2. 3 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Pagalba teikiama Fondo išmokamos finansinės paramos forma. Kiekvienos reikalavimus atitinkančios nelaimės atveju reikalavimus atitinkančiai valstybei finansinė parama skiriama vieną kartą.

2. Fondo tikslas – papildyti atitinkamų valstybių pastangas ir padengti dalį jų viešųjų išlaidų, kad reikalavimus atitinkanti valstybė galėtų atlikti, atsižvelgiant į reikalavimus atitinkančios nelaimės pobūdį, tokius svarbiausius gelbėjimo ir atstatymo veiksmus:

(a) energijos, vandens ir nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimas;

(b) laikino apgyvendinimo ir finansavimo gelbėjimo tarnyboms skyrimas, kad būtų patenkinti nukentėjusių gyventojų poreikiai;

(c) prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimas ir kultūros paveldo apsaugos priemonės;

(d) nelaimės ištiktų vietovių, įskaitant gamtos zonas, valymas, prireikus laikantis ekosistemomis grindžiamų metodų, taip pat nedelsiamas nukentėjusių gamtinių zonų atkūrimas siekiant išvengti betarpiško dirvožemio erozijos poveikio;

(e) priemonės, kuriomis siekiama greitai teikti pagalbą, įskaitant medicininę, gyventojams, nukentėjusiems nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos, ir apsaugoti gyventojus nuo pavojaus nukentėti, įskaitant ligų plitimo prevenciją, stebėseną ar kontrolę, kovą su dideliais pavojais visuomenės sveikatai arba jų poveikio visuomenės sveikatai mažinimą.

A punkte „veikimo atkūrimas“ reiškia iki stichinės nelaimės buvusios infrastruktūros ir įrenginių būklės atkūrimą. Kai iki stichinės nelaimės buvusios būklės atkurti nėra įmanoma dėl teisinių priežasčių arba tai ekonomiškai netikslinga, arba kai valstybė naudos gavėja nusprendžia perkelti nukentėjusią infrastruktūrą ar įrenginius arba patobulinti jų funkcionalumą tam, kad padidintų jų pajėgumą atlaikyti būsimas nelaimes, Fondas gali prisidėti prie atkūrimo sąnaudų tik neviršydamas jų grąžinimo į *status quo ante* sąnaudų sąmatos.

Sąnaudas, viršijančias antroje pastraipoje nurodytą sąnaudų lygį, finansuoja valstybė naudos gavėja savo lėšomis arba, jei įmanoma, kitų Sąjungos fondų lėšomis.

B punkte „laikinas apgyvendinimas“ reiškia apgyvendinimą tokiam laikotarpiui, kuris yra reikalingas, kad nukentėję gyventojai galėtų grįžti į savo namus po tvarkymo ar rekonstrukcijos darbų.“

3. 4a straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Avanso suma neviršija 25 proc. numatytos finansinės paramos sumos ir bet kuriuo atveju neviršija 100 000 000 EUR. Nustačiusi galutinę finansinės paramos sumą, Komisija, prieš sumokėdama likutinę finansinės paramos sumą, atsižvelgia į avanso sumą. Komisija susigrąžina nepagrįstai sumokėtus avansus.“

4. 8 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Ne vėliau kaip per šešis mėnesius po 1 dalyje nurodyto aštuoniolikos mėnesių laikotarpio pabaigos valstybė naudos gavėja pateikia Fondo finansinės paramos įgyvendinimo ataskaitą ir suvestinę, kurioje pagrindžiamos išlaidos, nurodydama visus kitus atitinkamų veiksmų finansavimo šaltinius, taip pat draudimo išmokas bei iš trečiųjų šalių gautą kompensaciją.

Įgyvendinimo ataskaitoje, atsižvelgiant į reikalavimus atitinkančios nelaimės pobūdį, pateikiama išsami informacija apie:

(a) valstybės naudos gavėjos taikytas ar pasiūlytas prevencines priemones siekiant sumažinti būsimą žalą ir išvengti, kiek įmanoma, panašių stichinių nelaimių ar ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų, įskaitant duomenis apie Europos struktūrinių ir investicinių fondų naudojimą šiam tikslui;

(b) nelaimių rizikos prevencijos ir valdymo srities susijusių Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo padėtį;

(c) per nelaimę įgytą patirtį ir priemones, kurių imtasi ar kurios pasiūlytos siekiant užtikrinti aplinkos apsaugą bei atsparumą klimato kaitai, stichinėms nelaimėms ir ekstremalioms visuomenės sveikatos situacijoms, ir

(d) visą kitą susijusią informaciją apie prevencijos ir švelninimo priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į stichinės nelaimės ar ekstremalios visuomenės sveikatos situacijos pobūdį.

Prie įgyvendinimo ataskaitos pridedama laikantis tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų parengta nepriklausomos audito įstaigos nuomonė, kurioje patvirtinama, kad išlaidas pagrindžianti suvestinė yra teisinga ir sąžiningai parengta ir kad Fondo finansinė parama yra teisėta ir tvarkinga, kaip nustatyta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 59 straipsnio 5 dalyje ir 60 straipsnio 5 dalyje.

Pasibaigus pirmoje pastraipoje nurodytai procedūrai Komisija įvykdo Fondo paramos teikimo užbaigimo formalumus.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja […] dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

13. Regioninė politika 13 06 01. Pagalba valstybėms narėms didelės gaivalinės nelaimės atveju, kai itin nukenčia gyvenimo sąlygos, gamtinė aplinka ar ekonomika.

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.3.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Šis reglamentas įsigalioja […] dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1.3.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

ES solidarumo fondas buvo įsteigtas siekiant parodyti solidarumą su valstybėmis narėmis, nukentėjusiomis nuo didelės krizės, sukeltos didelės stichinės nelaimės, dėl kurios, kaip manoma, viršijami valstybės narės biudžeto atsako pajėgumai. Šiuo pasiūlymu tokia pati logika taikoma finansinei naštai, kylančiai dėl didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos.

1.3.3. Panašios patirties išvados

Kaip išdėstyta plačios aprėpties Europos Sąjungos solidarumo fondo vertinime, Fondas pasiteisino kaip labai veiksminga priemonė teikiant paramą valstybėms narėms po stichinių nelaimių[4].

1.3.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Šiuo reglamentu neviršijama didžiausia Europos Sąjungos solidarumo fondui DPF skirta asignavimų suma, todėl jis yra suderinamas su DFP.

1.3.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Šiuo reglamentu nebus padidintas didžiausias asignavimas Europos Sąjungos solidarumo fondui. Sąjungos įnašas intervenciniams veiksmams bus finansuojamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto.

[4] SWD(2019) 187.

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

Pasiūlymo trukmė neribota.

Neviršijama didžiausio Europos Sąjungos solidarumo fondo asignavimo 2020 m. riba (597 546 mln. EUR ir 552 978 EUR, perkeltų iš 2019 m.).

1.5. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[5]

☐ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

– ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų.

X Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;

– ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

– ☐ Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;

– ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

– *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Nėra	duomenų

[5] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 2012/2002 (stichinių nelaimių atveju).

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 2012/2002.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 2012/2002.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 2012/2002.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 2012/2002.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA[6]	ELPA šalių[7]	valstybių kandidačių[8]	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
9 išlaidų kategorija: Specialios priemonės	13 06 01 – Pagalba valstybėms narėms didelės gaivalinės nelaimės atveju, kai itin nukenčia gyvenimo sąlygos, gamtinė aplinka ar ekonomika	Diferenci juotieji	NE	NE	NE	NE

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

☐ Šis reglamentas neturi finansinio poveikio.

X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami neviršijant DFP Europos Sąjungos solidarumo fondui nustatytų didžiausių asignavimų.

EUR

Daugiametės finansinės programos	9	Specialios priemonės

6 DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.
7 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.
8 Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

išlaidų kategorija		

			2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Vėlesni metai	**IŠ VISO**
• Veiklos asignavimai									
13 06 01 – Pagalba valstybėms narėms didelės gaivalinės nelaimės atveju, kai itin nukenčia gyvenimo sąlygos, gamtinė aplinka ar ekonomika	Įsipareigojimai	(1a)							
	Mokėjimai	(2a)							
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	=1a+1b +3							
	Mokėjimai	=2a+2b +3							

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)							
	Mokėjimai	(5)							
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		(6)							
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **9 IŠLAIDŲ KATEGORIJA**	Įsipareigojimai	=4+ 6							
	Mokėjimai	=5+ 6							

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį:

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede (Vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		N metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
<….> GD									
• Žmogiškieji ištekliai									
• Kitos administracinės išlaidos									
IŠ VISO <….> GD	Asignavimai								

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA**	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)								

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		N[9] metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–5	Įsipareigojimai								
	Mokėjimai								

[9] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

IŠLAIDŲ KATEGORIJAS									

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ⇩			**2020 m.** metai			metai		metai		Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)						**IŠ VISO**	
	ATLIKTI DARBAI																
	Rūšis [10]	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS [11] ...																		
- Atliktas darbas																		
- Atliktas darbas																		
- Atliktas darbas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
- Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO																		

[10] Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

[11] Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)“.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

- ☒ Pasiūlymui įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

- Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N [12] metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinės išlaidos								
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma								
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[13]								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
IŠ VISO								

[12] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

[13] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☒ Pasiūlymui įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

		N metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
•Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)								
XX 01 01 02 (Delegacijos)								
XX 01 05 01/11/21 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 01/11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)[14]								
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)								
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JPD atstovybėse)								
XX 01 04 **yy** [15]	- būstinėje							
	- delegacijose							
XX 01 05 02/12/22 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 02/12 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
IŠ VISO								

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės darbuotojai	

14 CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

15 Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

☒ Galima visiškai finansuoti atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

☐ Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

X nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai EUR

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

X Pasiūlymas neturi finansinio poveikio pajamoms.

Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

☐ nuosaviems ištekliams

☐ kitoms pajamoms

nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms X

EUR

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Nėra duomenų

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).